

МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(УНУ)

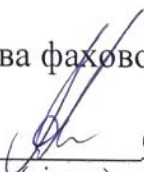
ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова фахової атестаційної комісії УНУ
Олена ПРОШИНСЬКА
28.05.2026

ПРОГРАМА

фахового іспиту для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7
(у тому числі іноземних громадян та осіб без громадянства) зі спеціальності
Н4 «Лісове господарство» освітньої програми «Лісове господарство»

Голова фахової атестаційної комісії

Світлана АДАМЕНКО
(підпис)

Умань – 2026

Укладачі: к. б. н., доцент Світлана АДАМЕНКО; к. с.-г. н., доцент Олександр БАЮРА; к. с.-г. доцент Ірина ІВАЩЕНКО; к. с.-г. н., доцент Галина ІЩУК (гарант освітньої програми).

Схвалено науково-методичною комісією факультету біоресурсів і природокористування (протокол № 5 від 01 травня 2026 р.).

Схвалено вченою радою факультету біоресурсів і природокористування (протокол № 6 від 01 травня 2026 р.).

ВСТУП

Програма вступного фахового випробування передбачає перевірку здатності до опанування навчальної програми освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю Н4 «Лісове господарство» освітньої програми «Лісове господарство» на основі здобутих раніше компетентностей.

Вступний фаховий іспит проводиться на комп'ютерах у формі тестового контролю знань. Загальна кількість тестових завдань становить 300, з яких вступнику за допомогою інформаційної системи дистанційної освіти Moodle задається 140. Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. Оцінювання відповідей здійснюється алгоритмом програми Moodle згідно структури оцінки. Результати фахового іспиту оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. Особи, які набрали менше, ніж 100 балів, позбавляються права участі в конкурсі.

Для проведення вступного фахового іспиту норма часу встановлюється не більше однієї астрономічної години.

Обов'язковим є дотримання вступниками засад академічної доброчесності.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ, ДИСЦИПЛІНИ, ЇХ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВИЙ ІСПИТ

1. ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ

1. Лісові культури, як спеціальна дисципліна лісокультурної галузі.
2. Насінневий фонд України і районування заготівель насіння.
3. Плодоношення і насінненошення у лісових деревних рослин та способи його обліку.
4. Заготівля і переробка лісонасінневої сировини.
5. Паспортизація та перевірка посівних якостей лісового насіння.
6. Зберігання та транспортування лісового насіння.
7. Підготовка лісового насіння до висіву.
8. Способи відновлення лісу та вимоги господарства до штучних насаджень.
9. Лісові культури. Категорії лісокультурних площ.
10. Система і способи закладання лісових культур, підбір порід, схем змішування та розміщення садивних місць.
11. Технологія створення лісових культур.
12. Культури головних лісоутворювальних порід, культури сосни звичайної та сосни кримської.
13. Культури ялини європейської та модрини європейської.
14. Лісокультури дуба звичайного і бука лісового.
15. Особливості створення лісових культур екзотів.
16. Лісові культури декоративних, їстівних і технічно цінних деревних рослин.
17. Особливості створення лісових культур у зелених зонах міст і на малоцінних землях.

18. Охорона та захист лісокультурних об'єктів. Безпека праці лісокультурного виробництва.

2. ЛІСОВІ РОЗСАДНИКИ

1. Призначення та організаційно-господарське упорядкування лісових розсадників.
2. Сівозміни в постійних лісових розсадниках.
3. Обробіток ґрунту в розсадниках.
4. Застосування добрив в лісових розсадниках.
5. Вирощування сіянців.
6. Особливості вирощування сіянців основних деревних порід.
7. Способи вегетативного розмноження деревних і чагарникових порід у відкритому і закритому ґрунті.
8. Виробництво садивного матеріалу вегетативного походження.
9. Вирощування саджанців (великомірного садивного матеріалу).
10. Вирощування садивного матеріалу в закритому ґрунті та із закритою кореневою системою.
11. Інвентаризація, викопування і зберігання садивного матеріалу.

3. ЛІСІВНИЦТВО

1. Завдання лісівництва та основні принципи його організації.
2. Сучасна класифікація способів рубок лісу.
3. Способи головних рубок.
4. Сучасні технології рубок головного користування та їх лісівницька оцінка.
5. Очистка місць рубок.
6. Види рубок догляду за лісом.
7. Організаційно-технічні показники рубок догляду.
8. Рубки догляду в деревостанах різного складу.
9. Санітарні рубки.
10. Лісовідновні, реконструктивні, ландшафтні та рубки переформування.
11. Вибіркова система господарювання.
12. Продуктивність лісу, її види та суть.
13. Шляхи підвищення деревної продуктивності лісів.

4. ЛІСОЗНАВСТВО

1. Предмет та основні поняття дисципліни.
2. Морфологія лісу.
3. Біотичні фактори життя лісу. Ліс і фауна.
4. Екологічні фактори в житті лісу.
5. Ліс і клімат.
6. Ліс і світло.
7. Ліс і тепло.
8. Ліс і атмосфера.
9. Ліс і волога.

10. Вплив ґрунту на ліс.
11. Відношення деревних порід до ґрунту та потреба деревних порід в поживних речовинах.
12. Природне поновлення лісу.
13. Формування лісу. Взаємодія деревних порід.
14. Динаміка лісу.
15. Вчення про типи лісу.
16. Екологічна типологія лісу.
17. Лісова типологія в зарубіжних країнах. Значення лісової типології для лісгосподарського виробництва і наукових досліджень.

5. ЛІСОВА СЕЛЕКЦІЯ

1. Лісова селекція як наука, її розвиток, методи та завдання.
2. Способи розмноження деревних рослин.
3. Особливості біології цвітіння та плодоношення у лісових деревних порід.
4. Добір як метод лісової селекції.
5. Гібридизація як метод селекції.
6. Системи і типи схрещувань та їх генетичний наслідок.
7. Поліплоїдія як метод селекції.
8. Мутагенез в селекції дерев лісових порід.
9. Сорти лісових деревних рослин.
10. Селекційні методи в лісовому насінництві.

6. ДЕНДРОЛОГІЯ

1. Життєві форми деревних рослин та їх особливості онтогенезу.
2. Основи вивчення про вид і його ареал. Внутрішньовидова мінливість та її форми.
3. Декоративні якості деревних рослин.
4. Морфологія органів деревних рослин.
5. Природна дендрофлора України.
6. Основи екології деревних рослин.
7. Основи фенології деревних рослин.
8. Основи вивчення про рослинний покрив. Основні систематичні одиниці.
9. Дендрологічна характеристика основних представників класу Хвойні.
10. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Кипарисові та Тисові.
11. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Магнолієві, Лимонникові, Лаврові, Хвилівникові, Жовтецеві, Барбарисові, Піонові, Платанові, Самшитові, Букові.
12. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Березові, Горіхові, В'язові, Шовковицеві, Актинідієві, Тамариксові, Вербові та Липові.
13. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Агрисові, Розові та Бобові.

14. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Клокичкові, Кленові, Гірकोкаштанові, Маслинкові, Гортензієві, Деренові, Виноградові, Сумахові, Жимолостеві, Калинові, Бузинові та Маслинкові.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

В яких лісових порід генеративний цикл складає три роки:

- а) Дуб звичайний, липа дрібнолиста
- б) Сосна звичайна, дуб червоний
- в) Ялиця біла, ялина європейська
- г) Ясен звичайний, горіх грецький.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Загальна кількість тестових завдань становить 300, з яких вступнику за допомогою інформаційної системи дистанційної освіти Moodle задається 140. Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. Оцінювання відповідей здійснюється алгоритмом програми Moodle згідно структури оцінки. Результати фахового іспиту оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. В конкурсі беруть участь вступники, які за результатами фахового іспиту отримали 100 і більше балів.

Для проведення фахового іспиту норма часу встановлюється не більше однієї астрономічної години. Особи, які набрали менше, ніж 100 балів, отримують оцінку «не зараховано» і позбавляються права участі в конкурсі.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Кількість вірних відповідей	Оцінка за шкалою 100–200 балів	Кількість вірних відповідей	Оцінка за шкалою 100–200 балів	Кількість вірних відповідей	Оцінка за шкалою 100–200 балів
35	100	71	148	107	183,5
36	101	72	149	108	184
37	102	73	150	109	184,5
38	103	74	151	110	185
39	104	75	152	111	185,5
40	105	76	153	112	186
41	106	77	154	113	186,5
42	107	78	155	114	187
43	108	79	156	115	187,5
44	109	80	157	116	188
45	110	81	158	117	188,5
46	111	82	159	118	189
47	112	83	160	119	189,5
48	113,5	84	161	120	190
49	115	85	162	121	190,5
50	116,5	86	163	122	191
51	118	87	164	123	191,5
52	119,5	88	165	124	192
53	121	89	166	125	192,5
54	122,5	90	167	126	193
55	124	91	168	127	193,5
56	125,5	92	169	128	194
57	127	93	170	129	194,5
58	128,5	94	171	130	195
59	130	95	172	131	195,5
60	131,5	96	173	132	196
61	133	97	174	133	196,5
62	134,5	98	175	134	197
63	136	99	176	135	197,5
64	137,5	100	177	136	198
65	139	101	178	137	198,5
66	140,5	102	179	138	199
67	142	103	180	139	199,5
68	143,5	104	181	140	200
69	145	105	182		
70	146,5	106	183		

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баранецький Г. Г., Гречаник Р. М. Лісова генетика. Львів: ТзОВ «Фірма «Камула», 2005. 360 с
2. Білоус В.І. Лісова селекція. Умань, 2003. 532 с.
3. Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Маурер В.М. Лісові культури: підруч. Львів: Камула, 2005. 608 с.
4. Гордієнко М.І., Корецький Г.С., Маурер В.М. Лісові культури : підруч. Київ: Сільгоспосвіта, 1995. 328 с.
5. Гордієнко М.І., Фесюк А.В., Маурер В.М., Гордієнко Н.М. Лісові культури: підруч. Київ: "Віпол", 1995. 306 с.
6. Дебринюк Ю.М., Калінін М.І., Гузь М.М., Шаблій І.В. Лісове насінництво Львів : Світ, 1998. 434 с.
7. Дебринюк Ю.М., М'якуш І.І. Лісові культури рівнинної частини західного регіону України. Львів: Світ, 1993. 296 с.
8. ДСТУ 2980-95. Лісові культури. Терміни та визначення. Київ: Держстандарт України, 1995. 64 с.
9. Заячук В.Я. Дендрологія : підруч. Львів : Априорі, 2008. 656 с.
10. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія: навч. пос. Київ: Вища шк., 2003. 199 с.
11. Кальний П.Г. Основи агротехніки в деревних розсадниках. Київ: Наук. думка, 1964. 187 с.
12. Каплуновський П.С., Фегер Ю.І. Лісовий розсадник. Ужгород: Карпати, 1987. 102 с.
13. Зима І.М., Малюгін Т.Т. Механізація лісогосподарських робіт: підруч. 4-е вид. К.: «Інкос», 2006. 488 с.
14. Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів. Наказ Міністерства лісового господарства України від 08.07.97 №62.
15. Маурер В.М. Декоративне розсадництво: навч. посібн. Вінниця: Нова Книга, 2007. 264 с.
16. Маурер В.М., Гордієнко М.І., Бровко Ф.М., Озадовський В.В. Лісовий розсадник: Методичні поради для студентів з курсового проектування. Київ, 2003. 60 с.
17. Маурер В.М., Гордієнко М.І., Бровко Ф.М. Лісовий розсадник. Методичні поради К.: НАУ, 2003. 40 с.
18. Маурер В.М. Парадигма вдосконалення відтворення лісів в Україні. URL: <http://bo0k.net>
19. Опалко А. І., Заплічко Ф. О. Селекція плодкових і овочевих культур: підручник. Київ: Вища школа, 2000. 438 с.
20. Опалко А. І., Опалко О. А. Селекція плодкових і овочевих культур. Ч. 1. Загальні основи селекції городніх рослин : навчальний посібник. Умань: НДП «Софіївка» НАНУ, 2012. 338 с.
21. Осмола М.Х. Лісові культури. Лісові розсадники: Навч. посібник. Київ: ІСДО, 1995. 92 с.

22. Павленко Ф.А. Лісовий розсадник . Київ: Урожай. 1973. 74 с.
23. Перспективи підвищення продуктивності лісів України методами лісової селекції та лісового насінництва. URL: <http://naukam.triada.in.ua>
24. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Практикум з лісівництва : навчальний посібник. Київ: Арістей, 2006. 416 с.
25. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Лісівництво. Київ: Арістей, 2008. 544 с.
26. Термена Б.К. Лісознавство з основами лісівництва : навчальний посібник Чернівці, 2005. 160 с.
27. Яцик Р. М., Гайда Ю. І., Случик В. М. Основи генетики й селекції лісових рослин. Тернопіль: Підручники і посібники, 2012. 288 с.